

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Digitální učební materiál

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0802
Název projektu	Zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo a název šablony klíčové aktivity	III/2 – Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Příjemce podpory	Gymnázium, Jevíčko, A. K. Vitáka 452

Název DUMu	Slohový postup popisný
Název dokumentu	VY_32_INOVACE_01_08
Pořadí DUMu v sadě	8
Vedoucí skupiny/sady	PhDr. Zdena Valčíková
Datum vytvoření	9. 3. 2013
Jméno autora	Mgr. Jana Sedláčková
e-mailový kontakt na autora	sedlackova@gymjev.cz
Ročník studia	čtvrtý ročník
Předmět nebo tematická oblast	Český jazyk a literatura
Výstižný popis způsobu využití materiálu ve výuce	Pracovní list, který je inspirací a pomůckou k opakování slohového postupu popisného. Inovace – mezipředmětové vztahy – ZSV, dějepis.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Popisujeme - věci, krajinu, lidi, cestu někam, děj, postup práce

Popis cesty - cizinci vysvětlují cestu k nádraží...

- Úkol:** 1. Skupinky vytvoří popis cesty pro své spolužáky
- do školního bufetu
 - do školní jídelny
 - do ředitelny

Pro větší legraci si jednotlivé popisy cesty společně prochází a pokusí se dorazit správně do cíle, po návratu si popisy vzájemně zhodnotí.

Popis předmětu, věci - mamince do telefonu popisujeme dárek, který si přejeme...

Popis člověka - kamarádce, kamarádovi popisujeme přítele, přítelkyni, se kterými jsme se nedávno potkali, i s jeho charakterovými rysy (charakteristika)

Popis děje - děti popisují denní program třeba na táboře

Popis pracovního postupu - recepty

- Úkol:** 2. Skupinky vytvoří svůj recept na jídlo, které napíšeme na tabuli.
Shodnou se?

Popisný postup může být:

- subjektivní
- objektivní, odborný

- Úkol:** 3. Popisujeme růži, skupinka chlapců odborně (podle atlasu), skupinka dívek subjektivně. V čem bude největší rozdíl?

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Důležitou roli hraje ADRESÁT:

- Úkol:** 4. Popisujeme naši oblíbenou pláž u moře:
- z hlediska geologického – odborníkovi, geologovi
 - pětiletému chlapci (mladšímu sourozenci)
 - kamarádce

- Struktura:** - logický sled kroků:
- od nejdůležitějšího k méně důležitému
 - od vnějšku k vnitřku
 - od nejnápadnějšího po méně nápadné
 - zleva doprava
 - shora dolů

Příklady popisu místnosti, situace, postavy, předmětu...

- Jazykové prostředky:**
- odborná terminologie
 - substantiva, adjektiva
 - vhodná, neopakující se slovesa
 - jazyk je téměř vždy spisovný

Příklady jazykových prostředků...

TEXTY:

A: Panna cotta s jahodami

Suroviny: 2 plátky želatiny, 200 ml smetany ke šlehání, 200 ml plnotučného mléka, 80 g cukru, 200 ml jahod, 1 sáček dortového želé

Postup: Plátkovou želatinu namočíme a necháme nabobtnat ve studené vodě. Mléko, smetanu a cukr přivedeme k varu a odstavíme z ohně. Za stálého míchání přidáme vymačkanou želatinu. Do skleniček naskládáme jahody nakrájené na plátky, zalijeme dortovým želé, které jsme připravily podle návodu na sáčku a necháme ztuhnout. Skleničku doplníme vychladlou panna cottou (mlékem se smetanou a želatinou) a necháme alespoň šest hodin vychladit a ztuhnout.

MIQUEL. Panna cotta s jahodami. [online]. [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://www.toprecepty.cz/recept/26948-panna-cotta-s-jahodami/>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

B: „K popisu uvedeného muže napadená dívka uvedla, že byl snědé pleti ve věku asi 20 až 30 let, byl vysoký 180 centimetrů, měl mít krátce střižené černé vlasy. Na sobě měl černé kalhoty a černou bundu. Z místa činu odešel směrem k benzínové čerpací stanici a hypermarketu Albert,“ uvedla Jitka Vavřínová.

KOSINA, Milan. Pedofil napadl nezletilou dívku, teď po něm pátrá kriminálka. In: [online]. 8. března 2013 [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://chrudimskenoviny.cz/kategorie/krimi/pedofil-napadl-nezletilou-divku-ted-po-nem-patra-kriminalka>

Úkoly k textům:

1. Porovnejte strukturu textu obou ukázek.
2. Komu jsou jednotlivé ukázky určeny, počítají se vstupními znalostmi adresáta, doložte.
3. Vytvořte vlastní identikit, v čem a kdy může být přikrášlování nebezpečné? Vytvořte takovou situaci.

<http://www.obrazovka.cz/zabava/identikit/identikit.html>

4. Podejte si inzerát do novin, žádejte o práci, co vyzdvihnete a co potlačíte?
5. Popište obrázek a rozhodněte, k jaké nové zajímavé činnosti patří? Vysvětlete!

Autor: Miaow Miaow

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Geocache_CZ_05.JPG. licence PD. Cit-2013-03-08

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Řešení:

1. **Skupinky vytvoří popis cesty pro své spolužáky** a) do školního bufetu
b) do školní jídelny
c) do ředitelny

Individuální řešení

2. **Skupinky vytvoří svůj recept na jídlo, které napíšeme na tabuli.
Shodnou se?**

Individuální řešení

3. **Popisujeme růži, skupinka chlapců odborně (podle atlasu), skupinka dívek subjektivně. V čem bude největší rozdíl?**

Individuální řešení, pravděpodobně zásadní rozdíl bude v jazykových prostředcích.

4. **Popisujeme naši oblíbenou pláž u moře:**
a) z hlediska geologického – odborníkovi, geologovi
b) pětiletému chlapci (mladšímu sourozenci)
c) kamarádce

Úkoly k textům:

1. **Porovnejte strukturu textu obou ukázek.**

Struktura textů je rozdílná: A: heslovitě jsou uvedeny komponenty, se kterými bude příjemce pracovat, ostatní text je lineární, v jednom odstavci
B: jsou uvedena konkrétní data v jednom odstavci

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2. **Komu jsou jednotlivé ukázky určeny, počítají se vstupními znalostmi adresáta, doložte.**

Obě ukázky jsou určeny široké veřejnosti, ale v ukázce A se počítá s minimální znalostí kuchařské znalosti

3. **Vytvořte vlastní identikit, v čem a kdy může být příkrášlování nebezpečné? Vytvořte takovou situaci.**

Individuální řešení, nebezpečí hrozí při koupi zboží na internetu, plánování vysněné dovolené, při hledání práce, přítele atd.

4. **Podějte si inzerát do novin, žádejte o práci, co vyzdvihnete a co potlačíte?**

Individuální řešení

5. Individuální řešení, geocaching

1. Zdroje:

Autor: Miaoow Miaoow

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Geocache_CZ_05.JPG. licence PD

2. Literatura:

MIQUEL. Panna cotta s jahodami. [online]. [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://www.toprecepty.cz/recept/26948-panna-cotta-s-jahodami/>

KOSINA, Milan. Pedofil napadl nezletilou dívku, teď po něm pátrá kriminálka. In: [online]. 8. března 2013 [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://chrudimskenoviny.cz/kategorie/krimi/pedofil-napadl-nezletilou-divku-ted-po-nem-patra-kriminalka>

<http://www.obrazovka.cz/zabava/identikit/identikit.html>

Staněk, V., *Praktická stylistika pro střední školy*. Praha: Fortuna. 1994. ISBN. 80-7168-103-2.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Materiál je určen pro bezplatné užívání pro potřebu výuky a vzdělání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu.

Dílo smí být díle šířeno pod licencí CC BY – SA (www.creativecommons.cz).